

Форма описового звіту Основного реципієнта гранту Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією про виконання програми за результатами 2020 року

Блок 1. Загальна інформація	
Назва організації/установи	БО «100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ»
Період дії грантової програми	2018-2020
Період звіту за грантовою програмою	2020
Перелік програмних модулів, що реалізує Основний реципієнт в рамках грантової програми та бюджет за кожним модулем.	Лікування, догляд та підтримка Профілактика ТБ та догляд ТБ/ВІЛ Надання та забезпечення якості інтегрованих послуг Людські ресурси у сфері охорони здоров'я Зміцнення систем спільнот Інформаційні системи у сфері охорони здоров'я та МіО Програми профілактики для інших уразливих груп (ув'язнені) Програми профілактики для ЧСЧ Подолання юридичних бар'єрів у доступі до лікування COVID-19
Обсяг витрат, передбачених на управління грантом.	\$2 175 645
Блок 2. Використання бюджету	

<p>Виконання річного/піврічного бюджету, а саме виділених коштів та використаних коштів у абсолютному та відсотковому значенні.</p>	<p>\$10 848 194 (66% виконання бюджету).</p>
<p>Використання річного/піврічного бюджету за кожним програмним модулем: абсолютне та відсоткове значення, роз'яснення у разі відхилення $\pm 10\%$. Інформація щодо значного перерозподілу (більше 10% бюджету модуля) коштів.</p>	<p>Лікування, догляд та підтримка \$3 571 882 (82%) - Недовитрата коштів зумовлена карантинними обмеженнями в зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції; певна економія коштів була досягнута шляхом отримання нижчих цін на товари, чим планувалось.</p> <p>Профілактика ТБ та догляд \$1 096 977 (89%) - Недовитрата коштів зумовлена карантинними обмеженнями в зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції.</p> <p>ТБ/ВІЛ \$271 785 (98%).</p> <p>Надання та забезпечення якості інтегрованих послуг \$20 487 (49%) - Недовитрата коштів зумовлена карантинними обмеженнями в зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції.</p> <p>Людські ресурси у сфері охорони здоров'я \$0 (0%) - Діяльність відкладена через локдаун у зв'язку з COVID-19.</p> <p>Зміцнення систем спільнот \$1 073 883 (67%) - Недовитрата коштів зумовлена карантинними обмеженнями в зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції. Деякі активності були проведені за менші кошти, оскільки проводились онлайн.</p> <p>Інформаційні системи у сфері охорони здоров'я та МіО \$279 482 (54%) - Недовитрата коштів зумовлена карантинними обмеженнями в зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції.</p> <p>Програми профілактики для інших уразливих груп (ув'язнені) \$463 389 (87%) - Недовитрата коштів зумовлена карантинними обмеженнями в зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції.</p> <p>Програми профілактики для ЧСЧ \$188 354 (103%).</p> <p>Подолання юридичних бар'єрів у доступі до лікування \$214 613 (94%).</p> <p>COVID-19 \$1 579 889 (29%) - Можливість витрачання коштів на COVID-19 була надана до кінця червня 2021. Кошти витрачаються згідно затвердженого плану закупівель.</p> <p>Закупівлі та поставка лікарських засобів та медичних виробів в рамках проекту ГФ \$3 336 760 долл. США з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - \$2 213 320 - АРВП - \$192 423 - СД4 - \$229 860 - ВН - \$78 815 - Швидкі тести на ВІЛ - \$373 510 - інші мед.вироби - \$148 832 логістика та моніторинг.
<p>Використання бюджету на адміністративні витрати, а саме виділених коштів та</p>	<p>\$2 087 451 (92% виконання бюджету).</p>

використаних коштів у абсолютному та відсотковому значенні.

Блок 3. Виконання планових показників

Виконання планових показників у абсолютному (де це релевантно) та відсотковому значенні, роз'яснення у разі відхилення $\pm 20\%$: опис показника, запланована ціль та її виконання.

Показники надані відповідно до Картки моніторингу гранту та Звіту до Глобального фонду.
КР-1е. Відсоток інших вразливих груп населення, досягнутих за допомогою програм профілактики ВІЛ - визначений пакет послуг

Планове значення	Фактичний результат	Виконання у % (фактичне значення відносно плану)
98%	88,70%	91%

Коментар до показника КР-1е

Показник відповідає діяльності БО "100% життя".

Діяльність впроваджувалася відповідно до робочого плану проекту 12-ма неурядовими організаціями у 14 регіонах України (Вінницька, Волинська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Луганська, Львівська, Рівненська, Сумська, Харківська, Хмельницька, Тернопільська, Чернівецька та Івано-Франківська області). Інші регіони України (PEPFAR-регіони) покриті послугами із профілактики в рамках проекту USAID «Заради життя».

% досягнення цілей у порівнянні із плановим охопленням: 91% від запланованого індикатора або 88,7% з усіх людей, що перебувають в закладах пенітенціарної системи в регіонах роботи проекту (27 680 фактичне охоплення / 31 209 осіб в закладах*100%). Якщо аналізувати рівень покриття пенітенціарного населення залежно від того на якій території здійснювалась профілактична діяльність, то відсоток виконання буде мати наступний вигляд:

- 112,3% в регіонах проекту, на території яких органи державної влади України здійснюють свої повноваження (22 599 фактичне охоплення / 20 118 осіб в закладах*100%). Тут % виконання перевищує 100% за рахунок ротації населення в пенітенціарних закладах;

- 45,8% в регіонах проекту, на території яких органи державної влади України тимчасово не здійснюють свої повноваження (5 081 фактичне охоплення / 11 091 осіб в закладах*100%). Розширення діяльності на невідконтрольній території в рамках діючого гранту не було підтримано з боку ГФ з огляду на обмежений доступ до даних щодо складу пенітенціарного населення, а також певними обмеженнями щодо верифікації даних в пенітенціарних закладах, які знаходяться у вищевказаних територія (лист від ГФ від 7 лютого 2019 р.). Саме низький рівень досягнення пенітенціарного населення в зоні АТО пояснює недовиконання показника в цілому.

За даними програмного моніторингу протягом звітної періоду 25 438 засуджених пройшли тестування на ВІЛ за допомогою або швидкого тесту або методом ІФА (в більшості випадків це стосується непідконтрольної території Донецької області), з них 378 (1,5%) отримали позитивний результат тесту на ВІЛ.

У регіонах PEPFAR профілактичні заходи проводяться PACT в рамках проекту «Заради життя» (USAID). У 2020 році 20 533 людини отримали послуги з профілактики в рамках вищезазначеного проекту (або 83,1% від кількості ув'язнених: 20 533 фактичного охоплення / 24 695 осіб, ув'язнених * 100%).

TCS - Other 1. Кількість ЛЖВ, які отримували послуги догляду та підтримки

Планове значення	Фактичний результат	Виконання у % (фактичне значення відносно плану)
51790	54982	106%

Коментар до показника TCS - Other 1

Показник відповідає діяльності БО "100% життя".

Діяльність впроваджувалася відповідно до робочого плану проекту. Дані були зібрані за допомогою електронної бази даних Case++.

% досягнення цілей у порівнянні із плановим охопленням: $106\% = (54\,982 \text{ фактичне охоплення} / 51\,790 \text{ планове охоплення}) * 100\%$. Частка чоловіків та жінок становить 54% (n=29 552) та 46% (n=25 430) відповідно. З них, кількість людей, охоплених послугами з ДіП в закладах пенітенціарної системи склала 1 489 осіб. Відповідно до плану переходу дані по загальному охопленню також включають людей, охоплених послугами в рамках субгрантів УЦГЗ (78%).

Незначне перевиконання показника пов'язане з тим, що певна доля клієнтів завершувала свою участь в інтервенціях початок яких припадав на 2019 рік, а завершення на 2020 рік відповідно.

Охоплення клієнтів на АРТ. Україна (за винятком анексованої території, включаючи населені пункти, на території яких органи державної влади України тимчасово не здійснюють свої повноваження). Частка ЛЖВ на АРТ серед тих, хто користувався послугами з догляду та підтримки в 2020 році становить 95,5% (48 616 клієнтів, які продовжують отримувати АРТ на кінець звітної періоду / 50 913 фактично охоплені послугами з догляду та підтримки) * 100%).

Анексована територія. Відповідно до програмних даних (реєстри на базі Excel), станом на кінець звітної періоду в АР Крим АРТ продовжувало приймати 3 091 осіб з числа тих, які отримували послуги з догляду та підтримки або 89,6% (3 091 клієнтів, що продовжують приймати АРТ / 3 449 клієнтів, які отримували послуги у проектах з догляду та підтримки) * 100%); або 38,4% від загального числа тих, хто перебуває на АРТ станом на кінець 2020 року (3 091 клієнтів, що продовжують приймати АРТ / 8 049 всього осіб на АРТ)*100%).

У місті Севастополь на кінець звітної періоду АРТ продовжувало приймати 575 осіб з числа тих, хто отримував послуги з догляду та підтримки, або 90,3% (575 клієнтів, що продовжують приймати АРТ / 637 клієнтів, які отримували послуги у проектах з догляду та підтримки), або 31,7% від загального числа тих, хто перебуває на АРТ станом на кінець 2020 року (575 клієнтів, що продовжують приймати АРТ / 1 816 всього осіб на АРТ)*100%).

Нові клієнти на АРТ в проектах з ДіП. Україна (за винятком анексованої території, включаючи населені пункти, на території яких органи державної влади України тимчасово не здійснюють свої повноваження). Відповідно до програмних даних (база даних Case ++) кількість клієнтів, які отримували послуги з ДіП та вперше в житті розпочали прийом АРТ в 2020 році склала 15 909 ЛЖВ або 32,7% від загальної кількості людей, які отримували послуги з ДіП (15 909 нових клієнтів на АРТ / 48 616 загальна кількість клієнтів на АРТ в проекті) * 100%).

Анексована територія. Відповідно до програмних даних (реєстри на базі Excel), в 2020 році АРТ вперше в житті розпочало 1 064 особи, з числа тих, хто отримував послуги з ДіП в АР Крим. У м. Севастополь вперше в житті АРТ розпочало 194 осіб з числа тих, хто отримував послуги з ДіП в 2020 році.

TCS-7. Відсоток щойно діагностованих людей, які були пов'язані з програмами лікування (individual linkage)

Планове значення	Фактичний результат	Виконання у % (фактичне значення відносно плану)
90%	89%	99%

Коментар до показника TCS-7

Показник відповідає діяльності БО "100% життя".

% досягнення цілей у порівнянні із плановим охопленням: 99% = (результат 89,2% (882 вперше діагностованих людей, які отримали послуги у зв'язку з ВІЛ-інфекцією / 989 всіх вперше діагностованих людей в рамках проекту) / 90% заплановане охоплення) * 100%

Діяльність по тестуванню на ВІЛ проводилась як в установах виконання покарань, так і поза ними (втручання «Здоров'я партнера»). В рамках втручання «Здоров'я партнера» було 576 (65,3%) вперше діагностованих людей, 572 (99,3%) з яких стали на облік у закладі охорони здоров'я, а 468 (81,8%) розпочали АРТ. В рамках діяльності з тестування у пенітенціарній системі було зафіксовано 306 (34,7%) людей з новим діагнозом, з них 273 (89,2%) стали на облік у закладі охорони здоров'я, а 206 (75,5%) розпочали АРТ.

Для довідки. Дані проекту HealthLink із відповідною діяльністю по тестуванню та переадресації = 89,5% результату (4 331 вперше діагностованих людей, які отримали послуги у зв'язку з ВІЛ-інфекцією / 4 841 всього вперше діагностованих в рамках проекту). Дані проекту AccessPRO із відповідною діяльністю по тестуванню та переадресації = 89,6% результату (542 вперше діагностованих людей, які отримали послуги у зв'язку з ВІЛ-інфекцією / 605 всього вперше діагностованих в рамках проекту).

TCS-Other. Відсоток щойно діагностованих ЛВІН, які були пов'язані з програмами лікування (individual linkage)

Планове значення	Фактичний результат	Виконання у % (фактичне значення відносно плану)
90%	93%	103%

Коментар до показника TCS-Other.

Показник відповідає діяльності БО "100% життя".

% досягнення цілей у порівнянні із плановим охопленням: 103% = (результат 93,0% (159 вперше діагностованих ЛВІН, які отримали послуги у зв'язку з ВІЛ-інфекцією / 171 всі вперше діагностованих ЛВІН в рамках проекту) / 90% запланованого охоплення) * 100%.

Діяльність щодо тестування на ВІЛ проводилась як в установах виконання покарань, так і поза ними (втручання «Здоров'я партнера»). У рамках втручання «Здоров'я партнера» було 82 (51,6%) вперше діагностованих ЛВІН, 81 (98,8%) з яких було зареєстровано у закладі охорони здоров'я, а 65 (80,2%) розпочали АРТ. В рамках діяльності з тестування у пенітенціарній системі було 77 (48,4%) вперше діагностованих ЛВІН, з них 74 (96,1%) були зареєстровані у закладі охорони здоров'я, а 68 (91,9%) розпочали АРТ.

Для довідки. Дані проекту HealthLink із відповідною діяльністю по тестуванню та переадресації = 94,5% (665 вперше діагностованих людей, які отримали послуги у зв'язку з ВІЛ-інфекцією / 704 всього вперше діагностованих в рамках проекту). Дані проекту AccessPRO із відповідною діяльністю по

тестуванню та переадресації = 88,5% (23 вперше діагностованих людей, які отримали послуги у зв'язку з ВІЛ-інфекцією / 26 всього вперше діагностованих в рамках проекту).

ТВ/НІV-3.1. Відсоток людей, які живуть з ВІЛ, яких обстежують на туберкульоз в установах допомоги та лікування ВІЛ

Планове значення	Фактичний результат	Виконання у % (фактичне значення відносно плану)
100% (13510)	24% (3239/13510)	24%

Коментар до показника ТВ/НІV-3.1.

Показник відповідає діяльності БО "100% життя".

Заходи проводились у 18 з 25 областей України, включаючи НКТУ (Донецьк) та місто Київ.

% від досягнення цілей у порівнянні із запланованим охопленням в рамках діяльності $24\% = (3\ 239 \text{ ВІЛ-позитивних людей, обстежених LF-LAM} / 13\ 510\% \text{ запланованого охоплення}) * 100\%$.

Недовиконання показника пов'язано із тим, що на рівні держави була переглянута потреба у тестуванні LF-LAM про що донору був наданий відповідний лист (лист УЦГЗ № 2174 від 13.11.2019 р.). Відповідно, якщо % перерахувати відповідно до досягнення переглянутої УЦГЗ потреби на 2020 р., то % виконання цілі буде на рівні $84\% = (3\ 239 \text{ ВІЛ-позитивних людей, обстежених LF-LAM} / 3\ 836\% \text{ запланованого охоплення}) * 100\%$. Кількість позитивних результатів склала 986 (30,4%).

Блок 4. Виконання особливої умови гранту

Стан виконання особливої умови в цілому, а також кількісні та якісні показники безпосереднього вкладу організації/установи у виконання особливої умови.

Стан виконання особливих умов: всі особливі умови гранту - виконано. Управлінський лист ГФ ЕЕСА/DD/091-03/06/2020

Блок 5. Досягнення у виконанні програми

Опис проблемних питань, прогалин та ризиків протягом звітнього періоду та шляхів їх вирішення.

В контексті реалізації сервісних компонентів основні проблеми та бар'єри були пов'язані з пандемією КОВІД-19 та тими обмежувальними заходами, які запроваджувалися державою для запобігання поширенню інфекції, а саме:

1. На виконання Наказу Міністерства юстиції від 12.03.2020 №899 було розроблено план протиепідемічних заходів, згідно якого було суттєво обмежено доступ представників НУО до пенітенціарних установ. Ці обмеження також залишилися в Постанові КМУ від 9.12.2020 №1236.

Для недопущення переривання надання послуг клієнтам в пенітенціарних установах було здійснено наступне:

- БО "100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ" долучилася до розробки навчального курсу з підготовки осіб з числа ув'язнених до роботи в якості соціальних працівників з надання послуг з профілактики та ДіП ВІЛ+ особам в установах ДКВСУ.
  - 25 ув'язнених з пенітенціарних установ, де реалізує діяльність БО "100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ" було спрямовано на проходження навчання з використанням вищезазначеного модуля. Навчання проводилося в рамках роботи партнерської НУО.
  - в рамках інтервенції з профілактики було підготовлено 687 волонтерів з числа ув'язнених в 35 установах виконання покарань з метою подальшого залучення до надання профілактичних послуг за принципом «рівний-рівному». Частина з них залучалися для роботи з ув'язненими по профілактиці ВІЛ.
  - було розроблено та запроваджено моделі надання послуг в дистанційному форматі
2. Обмеження (повне або часткове) транспортного сполучення у зв'язку з карантинном
    - за рахунок економії НУО-субгрантери суттєво розширили кількість послуг з транспортування біоматеріалів до медзакладів для проведення досліджень, а також збільшили кількість послуг з транспортування пацієнтів до медзакладів із дотриманням всіх карантинних ном.
    - було запроваджено адресну доставку АРТ та протитуберкульозних препаратів пацієнтам.
    - запровадженно практику надання консультаційних послуг клієнтам в дистанційному форматі (відео-ДОТ; телефонне консультування, консультування в он-лайн форматі з використанням засобів відеозв'язку тощо)
    - в рамках проекту «Лікування, догляд і підтримка ВІЛ-позитивних дорослих пацієнтів відділення СНІДу клініки ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України» надавалася дистанційна підтримка лікарям з інших лікувальних установ України. Консультації отримали 58 лікарів.
  3. Неможливість дотримання вимог інфекційного контролю при наданні послуг через відсутність ЗіЗ у соцпрацівників та іншого персоналу проектів, які надають послуги клієнтам.
    - закупівля ЗіЗ та антисептиків за рахунок економії НУО-субгрантерів,
    - централізована закупівля ЗіЗ та антисептиків та розвезення в НУО

4. Недостатня кількість або відсутність в ЗОЗ та установах ДКВСУ певного обладнання та\чи товарів медичного призначення для надання послуг в контексті профілактики, виявлення, лікування КОВІД
  - На запит регіональних ЗоЗ (СНІД-центрів, протитуберкульозних закладів, регіональних філій ЦОЗ ДКВСУ або пенітенціарних установ) за рахунок економії НУО-субгрантери закупили необхідне обладнання та товари (ЗіЗи, кисневі концентратори, електронні термометри, пульсоксиметри, електрокардіографи тощо)
5. Недостатність базової інформації щодо КОВІД, специфіки отримання послуг з діагностики, лікування ВІЛ або ТБ в умовах пандемії:
  - Гаряча лінія з питань ВІЛ та ТБ додатково надавала консультації по трьох основних блоках питань: особливості отримання послуг з діагностики, лікування та супроводу ВІЛ/ТБ в умовах карантинних обмежень (782 консультації), базова інформація про COVID-19 (162 консультації), особливості лікування ВІЛ/ТБ в умовах карантинних обмежень (102 консультації)
  - розроблено та поширено низку інформаційних матеріалів.
  - соціальні працівники масово консультували клієнтів з питань заходів безпеки, яких повинні дотримуватися ЛЖВ та хворі на ТБ, щоб запобігти зараженню COVID-19 (використовуючи рекомендації ЮНЕЙДС «Що потрібно знати про ВІЛ та COVID-19 людям, які живуть з ВІЛ» та «Права людини під час COVID-19»).

На початку 2020 року та в попередні роки інтервенції по супроводу ТБ хворих в пенітенціарній системі не були чітко сфокусовані на дотриманні прихильності та результативності лікування. У відповідь на цю проблему БО "100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ" спільно з ЦОЗ ДКВСУ та ЦГЗ було запроваджено ряд кроків:

- переглянуто підхід до мотивування клієнтів за дотримання прихильності (суттєво розширено склад мотиваційних наборів, видача здійснюється щотижнево за умови дотримання графіку прийому ліків),
- запроваджено щомісячну звірку з ЦОЗ ДКВСУ щодо кількості пацієнтів, які приймають терапію і кількості клієнтів на супроводі. Досягнуто 100% співпадіння.

Перекриття дефіциту в антиретровірусному лікуванні для пацієнтів, які отримують лікування за рахунок державних коштів. У зв'язку із значними затримками у постачанні антиретровірусних препаратів, що закупаються за Державні кошти, на рівні Глобального Фонду було прийнято позитивне рішення щодо можливості здійснення закупівель антиретровірусних препаратів БО "100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ" для перекриття державного дефіциту. Закупівлі було проведено своєчасно, що допомогло уникнути переривання лікування на рівні країни для понад 100 000 пацієнтів. Поставки було здійснено поступово протягом 2020 р. на суму \$4 635 350,50 доларів США. Крім зазначеного, з метою забезпечення безперервного лікування в ситуація збоїв постачання на державному рівні із USAID було досягнуто домовленостей щодо поставки 90 000 препарату Тенофовір/Ламівудин/Долутегравір 90 таб./уп., для забезпечення безперервного лікування. Поставки

фактично здійснюються у 2021 р., через БО "100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ" та є ключовими для забезпечення безперервності лікування. Також, через епідемію COVID-19 відбувались затримки поставок, епідемія значно вплинула на ціноутворення вартостей перельотів, що в свою чергу призвело до подорожчання вартості упаковок ліків, як на рівні проектів Глобального Фонду, так і на рівні державних проектів.

Термінова закупівля препарату Моксифлоксацин для уникнення переривання лікування туберкульозу. Через затримки поставок за Державні кошти із Глобальним Фондом було погоджено можливість здійснення термінової закупівлі препарату Моксифлоксацин. Закупівля здійснена в найкоротші терміни, пацієнти отримали препарати вчасно. Загальна вартість закупівлі складає 293 777,74 дол. США за кошти гранту Центру Громадського Здоров'я (UKR-C-PHC №1552) та 33 762,98 дол. США за кошти гранту БО "100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ" (UKR-C-AUN №1551).

Термінові закупівлі для туберкульозних диспансерів. У зв'язку із економією, яка виникла в рамках реалізації гранту Глобального Фонду, ЦГЗ звернулось до БО "100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ" із проханням здійснити термінові закупівлі обладнання та витратних матеріалів для туберкульозних диспансерів, що включало в себе багатофункціональні ліжка, протипролежневі матраци, електрокардіографи, монітори показників пацієнта, інфузійні насоси, тести на вагітність, камертони, халати медичні одноразові. Запити на закупівлю було передано до БО "100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ" у жовтні, здійснення своєчасних поставок було умовою Глобального Фонду для збереження коштів за Україною, в противному випадку кошти мали бути повернуті донору. Всі закупівлі було проведено за терміновими конкурсними процедурами, отримані значні економії (які було переалоговано на аналогічні товари), що дозволило забезпечити протитуберкульозні диспансери необхідними товарами. Загальна сума закупівель складає 600 234,30 долл. США

Надання юридичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ/СНІД, представникам ключових спільнот та особам, хворим на туберкульоз разом із Українською Гельсінською спілкою з прав людини (УГСПЛ).

Головною проблемою стало обмеження роботи юридичних приймалень, державних органів та судів у зв'язку із введеними карантинними обмеженнями. Не зважаючи на це, мережа юридичних приймалень працювала дистанційно, опрацьовуючи звернення телефоном та онлайн. Всього у 2020 році надано юридичні консультації на 2862 звернень (виконання індикатора 286%).

Було здійснено юридичний супровід 139 досудових справ (виконання індикатора 115%), з них успішно завершено 123 (виконання індикатора 170%). Стратегічних справ 40 (виконання індикатора 111%), з них успішно завершено 4 справи.

Посилення потенціалу національних механізмів моніторингу порушень прав уразливих до ВІЛ груп населення та Подолання медичних та соціальних бар'єрів, з якими стикаються вразливі до ВІЛ групи населення, які перебувають в пенітенціарній системі. У зв'язку з веденням карантинних заходів, було обмежено доступ представників спостережних комісій та національного превентивного механізму до пенітенціарних установ. У зв'язку з цим підготовка проведення моніторингових візитів займала більше часу і потребувала застосування додаткової адвокаційної

роботи. Також, оскільки, інформаційно-освітні заходи для пенітенціарної системи переформатовано у формат вебінарів, було зекономлено кошти на логістичних витратах пов'язаних з проведенням заходів, які було направлені на створення мобільного застосунку для засуджених з метою підвищення якості механізму пробації.

Реформа первинної, вторинної, третинної ланок медико-санітарної допомоги

Реєстрація ЗОЗів, лікарів, пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я (eHealth), та виписування рецептів на ліки за програмою реімбурсації вимагає верифікації у системі за допомогою сервісу коротких повідомлень, на що у державному бюджеті на звітний період не закладено коштів. Також задля безперебійного функціонування система потребує розміщення на хмарному середовищі, на що у держбюджеті також не виділено коштів.

Підтримка інституційного розвитку ТБ-спільноти та Посилення участі громад у програмах лікування та профілактики туберкульозу.

У зв'язку з введенням карантинних заходів частину проектної діяльності було переформатовано або відмінено та замінено іншими активностями. Так більшість інформаційно - освітніх заходів було переведено у формат вебінарів. Замість проведення 3ї національної конференції ТБ-спільнот було проведено захід «Національний діалог» з меншою кількістю учасників і можливістю їх розділення на окремі невеликі робочі групи. Чисельні кадрові зміни у МОЗ спричинили несистемний підхід до впровадження програм протидії ТБ. У зв'язку з цим проводилась додаткова адвокаційна робота з залученням представників МОЗ, ЦГЗ, НСЗУ, народних депутатів України

Адвокація розширення доступу до профілактики та лікування ВІЛ, туберкульозу, вірусного гепатиту.

У 2020 році заплановано передачу централізованих закупівель АРВП від міжнародних організацій до ДП “Медичні закупівлі України” (ДП “МЗУ”). Однак, внаслідок політичного протистояння між МОЗ України та ДП “МЗУ” МОЗ України затягував з прийняттям наказів, які необхідні для початку оголошення тендерів на закупівлю за кошти Державного бюджету 2020 року. У результаті блокування МОЗ України початку закупівлі АРВП на 2020 рік виник ризик переривання лікування для пацієнтів з ВІЛ. Для уникнення цього ризику було проведена адвокаційна робота зі стейкхолдерами, проведено публічну кампанію, направлену на МОЗ України, та розроблено стратегію перекриття дефіциту з АРТ за рахунок використання економії від здійснення закупівель за кошти державного бюджету 2017 та 2019 років.

Внаслідок передачі централізованих закупівель від міжнародних організацій до ДП “МЗУ” вимога щодо наявності прекваліфікації ВООЗ та/або схвалення компетентним органом країн з суворою регуляторною системою перестала бути обов'язковою. Це спричиняє ризик розбалансування схем АРТ при комбінуванні препаратів, закуплених за кошти Глобального фонду та державного бюджету. У зв'язку з цим проведена адвокаційна робота зі стейкхолдерами задля збереження прекваліфікації ВООЗ та/або схвалення компетентним органом країн з суворою регуляторною системою як

	<p>обов'язкового критерію до предмету закупівлі АРТ для цілей закупівлі за кошти Державного бюджету 2020 року та подальших років.</p>
--	---

Опис здійснених заходів, які мали позитивний вплив на грантову програму в цілому та/або на її окремі компоненти

Діяльність з тестування на ВІЛ

Здійснювалася в 13 неПЕПФАР регіонах України. Протягом звітного періоду послугами з тестування на ВІЛ швидкими тестами було охоплено 8173 осіб, що складає 103,51% від запланованої квоти. Серед протестованих на ВІЛ, позитивний результат ШТ отримали 650 осіб (7,95% від усіх протестованих). В цілому в проекті 627 особам встановлено діагноз ВІЛ-інфекція, з них 563 клієнтів взято на диспансерний облік (89,79% від кількості осіб, яким встановлено діагноз ВІЛ-інфекція). На тимчасово невідконтрольній території Донецької та Луганської областей у 2020 році послуги з ДіП в контексті ВІЛ надавали 5 НУО. Охоплено 5621 особи (113% від плану). Розпочали/відновили прийом АРТ 3880 клієнтів, з них вперше в житті 3451 осіб. Всього на АРТ перебуває 5419 клієнтів (96,41% від охоплення). 245 ВІЛ+ вагітних та породіль отримали підтримку в рамках проекту (101% від планового охоплення). Кількість жінок, які приймають АРТ 3 місяці і більше - 219 (89% від кількості жінок, які отримали послуги). Серед них 218 жінки (99%) мають рівень ВН, що не визначається. 153 жінки продовжують приймати АРТ після пологів. За підтримки проекту ГФ було обладнано кабінет надання медичної допомоги і кімнату матері та дитини в новому пункті перетину лінії розмежування в місті Щастя Луганської області, який відкрився в листопаді 2020. Також передано швидкі тести на ВІЛ. Це дозволить значно розширити доступ до тестування на ВІЛ, скринінгу на ТБ з подальшим перенаправленням до системи надання медичної допомоги для осіб, які перетинають лінію розмежування. Ця діяльність здійснювалася в співпраці з Міністерством реінтеграції тимчасово окупованих територій України. На відкритті пункту перетину був присутній Президент України Володимир Зеленський.

Програми з тестування, догляду та підтримки для інших уразливих груп (ув'язнені)

Діяльність здійснювалася в 13 неПЕПФАР регіонах. Послуги надавалися в 53 установах пенітенціарної системи, охоплено 23053 осіб, що складає 69,5% від усього пенітенціарного населення неПЕПФАР регіонів з урахуванням ротації. Протягом 2020 року було підготовлено 687 волонтерів з числа ув'язнених в 35 установах виконання покарань з метою подальшого залучення до надання профілактичних послуг за принципом «рівний-рівному». Психотерапевтичні групи для наркозалежних відвідали 721 засуджених. Послугами з тестування на ВІЛ охоплено 22687 осіб (96% від плану). 238 особам (1% від протестованих) встановлено діагноз ВІЛ-інфекція і їх поставлено на диспансерний облік. Послугами з супроводу АРТ в пенітенціарних закладах охоплено 814 ВІЛ-позитивних осіб (112% від запланованої кількості). АРТ розпочали/відновили 407 осіб, що складає 50% від охоплених послугами. 131 ув'язнених з ВІЛ-позитивним статусом (119% від запланованих) отримали послуги з підготовки до звільнення і супроводу після звільнення. З 129 осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі у 2020, 112 осіб (87%) були взяті на облік у закладах охорони здоров'я, з них 50 осіб (44%) в інших регіонах, куди ВІЛ-позитивні особи поверталися після звільнення. Послуги з підготовки до звільнення і супроводу після звільнення також отримали 62 ув'язнених з ТБ, які перебували в спеціалізованих протитуберкульозних лікарнях системи ДКВСУ. Послугами

були охоплені усі хворі на ТБ, які звільнялися з лікарень і погодилися на участь в проекті. 38 з них (61%) протягом 2020 року були взяті на облік у протитуберкульозних закладах охорони здоров'я в громадському секторі.

Послугами з супроводу лікування ТБ було охоплено 913 осіб, які перебували в спеціалізованих протитуберкульозних лікарнях системи ДКВСУ. Виконання планового показника складає 139%. Перевиконання пов'язане з ротацією хворих протягом звітного року. У 2020 році до проекту було залучено всіх хворих з ТБ, які перебували у спеціалізованих протитуберкульозних лікарнях ДКВСУ та отримували протитуберкульозне лікування.

На кінець 2020 повністю завершено етап підготовки до реконструкції 5-го лікувального корпусу на території ДУ «Голопристанська ВК №7». Підготовлено повний пакет проектно-кошторисної документації, відповідно до технічного та медичного завдання, розробленого експертами Міністерства юстиції України. Також отримано позитивний Експертний висновок щодо пакету розробленої документації. Відбулася зустріч за участі заступника Міністра юстиції України Олени Висоцької, на якій Міністерству було урочисто передано зазначену документацію. Таким чином підготовчий етап реконструкції завершено повністю.

Діяльність з ДіП в пенітенціарній системі проводилась також у тимчасово непідконтрольних районах Донецької та Луганської областей. Послуги надавались у 21 установі. Послугами з профілактики ВІЛ охоплено 5085 особа, серед яких 3056 пройшли тестування на ВІЛ. Виявлено 115 випадків ВІЛ-інфекції, що складає 3,8% від кількості обстежених. Послуги з догляду та підтримки були надані 592 ВІЛ-позитивним особам у пенітенціарних установах (100% від запланованого охоплення). Станом на 31 грудня 2020 року 502 клієнтів проекту отримували АРТ (85% від охоплених послугами), з них 402 (82%) розпочали/відновили АРТ у 2020 році.

Профілактика ТБ та догляд ТБ/ВІЛ

У 2020 році проектна діяльність реалізовувалася у 16 областях України та місті Києві. Клієнти супроводжувалися, як на стаціонарному так і на амбулаторному етапі. Супровід здійснювався в форматі надання комплексного пакету соціально-психологічних послуг на підставі клієнт-орієнтованого підходу. Мотивація клієнтів до прийому ПТП підтримувалася шляхом видачі клієнтам продуктивних/гігієнічних наборів/сертифікатів. Відповідно до оцінки індивідуальних потреб клієнти також за рахунок проекту могли пройти дороговартісну діагностику, отримати консультаційну підтримку психолога та юриста. У зв'язку з епідемією КОВІД проект значно розширив дистанційні форми підтримки клієнтів та контролю прийому ПТП, здійснювалася доставка біоматеріалів для проведення необхідних діагностичних досліджень, а також транспортування тяжкохворих клієнтів. Всього за звітний період послугами охоплено 8205 осіб (98,7% планового показника). Це число включає 1500 (18,3%) випадків НІВ/ТБ коінфекції. Серед них: 3561 пацієнта з чутливим туберкульозом, що склало 101% від плану та 4691 пацієнта з резистентним туберкульозом, що склало 96,8% від запланованого. На кінець звітного періоду 2440 клієнтів з чутливим ТБ, мають успішний результат завершення лікування. Серед них 1648 (67,5%) мали результат "лікування завершено" та 790 (32,4%) - "вилікуваний. Серед клієнтів з резистентним

ТБ - 1385 успішно завершили призначене лікування, -- 605 (43,7 %) мали результат "лікування завершено" та 780 (56,3%) - "вилікуваний". Враховуючи карантинні обмеження зумовлені COVID-19 проектом спільно з ЦГЗ в оперативному порядку було частково переформатовано діяльність з метою забезпечення безперервного доступу до протитуберкульозного лікування та психосоціальної підтримки вразливих груп пацієнтів. Так, зокрема, було запроваджено: дистанційне навчання керівників НУО-субгрантерів та соціальних працівників; організовано регулярні онлайн наради з медичними закладами та НУО; розширено дистанційний контроль прийому ПТП, а також контроль прийому із залученням родичів хворого; НУО були забезпечені засобами індивідуального захисту для соціальних працівників. Протягом року були здійснені моніторингові візити у Дніпропетровську, Харківську, Черкаську, Вінницьку та Чернігівську області (у Дніпропетровську – спільно з ЦГЗ). По всіх інших регіонах було проведено дистанційний моніторинг діяльності.

Діяльність по активному виявленню туберкульозу серед ЛЖВ за допомогою LAM-тестів реалізують 16 НУО в 19 регіонах України, включаючи НКТ (Донецьк). Регіонах. В цілому, у 2020 році було проведено 3242 тестів на LF-LAM для ЛЖВ (дорослих), що складає 101% від планового річного індикатора. Зареєстровано 986 позитивних результатів, що складає 30,4% від кількості протестованих. У 637 (64,4%) осіб з позитивним тестом на LF-LAM діагноз туберкульозу був підтверджений. Серед факторів, які негативно впливають на зазначений показник: обмежена можливість додаткової дороговартісної діагностики, особливо на позалегеновий туберкульоз , тяжкий стан клієнта (клієнти не доходять до постановки діагнозу та початку лікування у зв'язку зі смертю), частина клієнтів на кінець звітного періоду перебуває на дообстеженні. Лікування туберкульозу розпочали 586 пацієнти (81,2% від тих кому підтверджено діагноз). Основною причиною нерозпочатого лікування є відсутність препаратів в окремих регіонах, також є факти відмови клієнтів від лікування, смерть клієнта. Для дітей, які живуть з ВІЛ, було проведено 96 тестів (96% від плану). Результати тесту були визначені як позитивні у 26 випадках. Діагноз «туберкульоз» було встановлено у 15 клієнтів і 14 клієнтів розпочали лікування.

Забезпечення антиретровірусним лікуванням пацієнтів Донецької та Луганської областей, що тимчасово не контролюються урядом України.

Протягом 2020 р. через Представництво Міжнародного Червоного Хреста в Україні до Донецької та Луганської областей було здійснено поставки антиретровірусної терапії, діагностичних товарів для ВІЛ та СД4, Швидкі тести на ВІЛ, обладнання та реагенти для надання послуг із лікування та діагностики ВІЛ позитивним пацієнтам. За рахунок поставок надається антиретровірусне лікування для всіх наявних пацієнтів на території, в т.ч. дітям.

Загальна сума поставок в Донецьк та Луганськ за 2020 рік склала: 59 022 059,30 грн.(2 087 458,68 долл. США - орієнтовний перерахунок в дол. США по курсу 1 дол / 28,2746). Через специфіку Поставки на території потребують значного часу 3-4 місяці з моменту імпорту товарів на територію України (або поставку на склад), що має негативний вплив на терміни придатності та може призвести до переривання лікування, крім того через COVID-19 у 2020 р. терміни поставки на території Донецької та Луганської областей було неодноразово подовжено, в той самий час, завдяки

постійній координації із місцевими лікарями, представниками Червоного Хреста, ситуації із переривання лікування не виникали.

Поставки товарів у відповідь на COVID-19

З метою забезпечення соціальних працівників засобами індивідуального захисту, а також для забезпечення надання діагностики на COVID-19 в 2020 р. було здійснено термінові позапланові закупівлі масок, дезінфектантів, інших засобів індивідуального захисту, ПЦР тестів, тестів на Антиген до COVID-19 на сумму 1 947 781,29 долл. США.

Посилення систем спільнот

ЛВІН

Завдяки зусиллям спільноти ЛВІН вдалось попередити ризики переривання замісної підтримувальної терапії. Crown Agents закупило таблетований “Метадон” для щонайменше 8125 пацієнтів. на суму понад 9 млн грн., які були зекономлені за закупівлях.

Завдяки бюджетній адвокації у Львівській області спільнотою ЛВІН було залучено 80000 з міського бюджету для надання соціальних послуг для клієнтів програми замісної підтримувальної терапії.

Спільнота ЛВІН розробила стратегічний план розвитку спільноти на 5 років.

Спільнотою ЛВІН було залучено кошти на відкриття двох нових сайтів ЗПТ на Львівщини (місто Миколаїв та Новоярівськ). Сайти облаштовано сучасною технікою та меблями.

Завдяки адвокації спільноти ЛВІН був затверджений Державний стандарт соціальної послуги соціально –психологічної реабілітації осіб з залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин.

Колишні ув’язнені

Спільнота колишніх ув’язнених одна з перших ефективно відреагувала на виклики пов’язаних з епідемією COVID-19 та забезпечила супровід для 101 людини що звільнялися в 17 областях України у період повного карантину.

Проведена адвокаційна кампанія, у ході якої працівників установ виконання покарань та СІЗО, а також засуджених та ув’язнених внесли до пріоритетних до вакцинації від COVID-19 груп населення.

Спільнотою було організовано та проведено навчання соціальних робітників з числа засуджених у 55 установах виконання покарань України.

Спільнотою розроблено додаток для засуджених та звільнених з установ виконання покарань, підслідних, підоблікових пробації, для лікарів установ ДКВС України, інспекторів з підготовки до звільнення, співробітників уповноважених органів пробації, служб соціального патронажу, представників неурядових організацій, органів державної влади та місцевого самоврядування.

Електронний додаток 'FREE LIFE' допомагає застосовувати новітні цифрові технології у процесі ресоціалізації засуджених.

ЧСЧ

Внаслідок адвокаційної роботи спільноти ЧСЧ розробка законопроекту про цивільне партнерство внесено до Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 рр.,

Міністерство юстиції України взяло на себе відповідальність за виконання цього пункту. Також у липні 2020 р. Україна отримала пряму рекомендацію з боку ООН щодо запровадження інституту зареєстрованого цивільного партнерства («Доповідь Незалежного експерта з питання про захист від насильства і дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності», представлена на 44-й сесії Ради з прав людини Генеральної асамблеї ООН). Спільноту забезпечено внесення на розгляд Парламенту проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо впорядкування відповідальності за злочини, скоєні з мотивів нетерпимості)». Вперше в історії України телеканал позбавлено ліцензії через гомофобію (з зазначенням цього факту в офіційних документах): завдяки роботі параюридичного напрямку національний телеканал КРТ був позбавлений ліцензії. Створено мережу волонтерів проєкту параюридичної допомоги, до якої долучились понад 130 людей, які до цього не були залучені до проєкту та не проходили навчання.

Секс-працівники

Спільнота секс-працівників залучила до інформаційних занять 320 секс-працівників з метою мобілізації зусиль у відстоюванні інтересів спільноти та підвищення рівня поінформованості у питаннях здоров'я і захисту прав. Проведено інформаційно-освітні заняття для 3872 правоохоронців для зниження рівня стигми та дискримінації щодо секс-працівників та представників інших ключових спільнот.

Підлітки з ВІЛ

Спільнота підлітків, які живуть з ВІЛ, провела заходи щодо внесення змін у «Типове положення про центр для ВІЛ-позитивних дітей та молоді» (зміни до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження типових положень про заклади соціальної підтримки сімей, дітей та молоді» від 04.10.2017 № 741). Пропозиції взяті у роботу представниками Міністерства соціальної політики і будуть імплементовані під час удосконалення нормативної бази з питань надання соціальних послуг у 2021 році.

673 підлітка пройшли навчання на тему репродуктивного та сексуального здоров'я (вебінари організовані спільноту ВІЛ+ підлітків).

Позитивні жінки

Спільнота жінок, які живуть з ВІЛ, залучила додаткове фінансування, спрямоване на захист прав та покращення якості життя жінок, які живуть з ВІЛ, з місцевих бюджетів Дніпропетровської, Чернігівської та Черкаської областей. ГО «Позитивні жінки» провела гендерний аудит «Національної стратегії боротьби з ВІЛ, туберкульозом та гепатитом до 2030 року». Також на основі моніторингу випадків гендерного насильства було розроблено та опубліковано аналітичний звіт із відповідними рекомендаціями. ГО «Позитивні жінки» розширили географію своєї діяльності ще на 3 регіони України. У листопаді - грудні 2020 року ГО «Позитивні жінки» провела кампанію «Немає виправдання для насильства! - 2020» у 20 регіонах України.

Підтримка та інституційний розвиток ТБ спільнот

У продовж звітнього періоду БО "ТВPeopleUkraine" продовжила реалізовувати поставлені завдання в рамках проекту. У 6 регіонах проадвокатовано виділення коштів з місцевих бюджетів на соціальний супровід пацієнтів з ТБ на загальну суму 186 500,00 грн. У 5ти регіонах проведені тренінги щодо посилення обізнаності НУО та лікарів первинної ланки з питань реалізації Плану переходу від донорського фінансування до фінансування за бюджетні кошти послуг із супроводу лікування хворих на ТБ. У 10 регіонах проведені тренінги для юристів та адвокатів з регіональних юридичних центрів стосовно правової допомоги пацієнтам з ТБ». Проадвокатовано створення Експертної групи з питань туберкульозу у тому числі стосовно бар'єрів та порушень прав людей, яких торкнулася проблема туберкульозу. В рамках діяльності групи здійснено 4 виїзди у регіони на скарги щодо дотримання прав пацієнтів з ТБ. У 12 областях проведені заходи направлені на збільшення прихильності до лікування пацієнтів з ТБ. Участь у заходах прийняли 560 осіб. В 5ти областях проведені тренінги для медичних працівників щодо зниження рівня стигми та дискримінації відносно пацієнтів з ТБ.

Надання юридичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ/СНІД, представникам ключових спільнот та особам, хворим на туберкульоз разом із Українською Гельсінською спілкою з прав людини (УГСПЛ).

Із введенням карантину УГСПЛ оприлюднила звернення стосовно необхідності впровадження заходів, спрямованих на захист хворих осіб, що знаходяться в місцях позбавлення волі від впливу COVID-19 [Звернення](#) Української Гельсінської спілки з прав людини стосовно необхідності впровадження заходів, спрямованих на захист хворих осіб, що знаходяться в місцях позбавлення волі від впливу COVID-19

Також УГСПЛ взяла активну участь у розробці фінального звіту громадського моніторингу Національної стратегії у сфері прав людини, а також Плану дій з її імплементації за весь 5-ти річний період реалізації та до пропозицій щодо пріоритетів розроблення нового [Плану](#) дій на наступні 2-3 роки

Реалізація проекту забезпечила прийняття двох стратегічно важливих судових рішень.

5-го червня 2020 року Рівненський окружний адміністративний Суд визнав протиправним та нечинним рішення Рівненської міськради "Про заборону проведення на території міста маршів представників ЛГБТ-спільнот". [Рішення](#) суду було оприлюднене 22 червня 2020 року, та внесене до Єдиного державного реєстру судових рішень 9 липня 2020 року.

18 вересня 2020 року УГСПЛ отримала Проміжне рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) по [Справа Наталі З.](#), соцпрацівниці Благодійного Фонду «Світанок», яку затримали на лінії розмежування представники т. зв. «ДНР» із препаратом замісної терапії та звинуватили в контрабанді наркотичних засобів. ЄСПЛ у цьому рішенні вказав урядам України та Росії вжити заходи щодо медичного лікування Заявника, та оприлюднив вимогу до уряду України вжити всіх необхідних заходів задля повернення Наталії З. на підконтрольну уряду частину України, після чого потрібно буде провести ще одне медичне обстеження та лікування.

Посилення якості системи надання безоплатної правової допомоги в Україні ключовим групам населення, уразливим до ВІЛ:

У звітному періоді проводила діяльність з розширенням доступу до безоплатної правової допомоги для ключових груп, шляхом підвищення кваліфікації адвокатів та працівників системи БПД. В межах напрямку організація провела тренінги для адвокатів (більше 100 осіб), які надають БПД по всій Україні та обізнані в особливостях роботи з ключовими групами. Також була проведена адвокаційна робота, завдяки якій, представників Координаційних центрів з надання правової допомоги було включено у різні напрямки діяльності Організації, пов'язаної з забезпеченням безперешкодного доступу до БПД. НУО отримала досвід успішного мережування та налагодження партнерства на регіональному та національному рівнях. Був розроблений та опрацьований ряд внутрішніх нормативних документів в системі БПД: навчальні програми, проекти змін до внутрішніх нормативних документів в системі БПД тощо. Було зібрано робочу групу та розроблено методичні рекомендації для адвокатів та юристів системи БПД щодо особливостей допомоги у кримінальних, цивільних і адміністративних справах уразливим до ВІЛ групам населення. А також розроблено інформаційні матеріали для клієнтів-представників уразливих до ВІЛ груп населення задля поширення правової інформації серед представників спільноти.

Реформа первинної, вторинної, третинної ланок медико-санітарної допомоги

Реєстрація ЗОЗів, лікарів, пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я (eHealth), та виписування рецептів на ліки за програмою реімбурсації вимагає верифікації у системі за допомогою сервісу коротких повідомлень, що було покрито за рахунок фінансування проекту ГФ. За звітний період у системі було надіслано 8 761 199 sms-повідомлень. Задля безперебійного функціонування система потребує розміщення на хмарному середовищі, що також було покрито за рахунок коштів проекту ГФ.

Стійкість систем фінансування відповіді на ВІЛ:

Головні активності були направлені на залучення коштів місцевих бюджетів для програм попередження ВІЛ/СНІД, закупівлі послуг соціального обслуговування для забезпечення виконання планів переходу від донорських до місцевих бюджетів фінансування ВІЛ-послуг. В регіональному субгранті з адвокації покривається 8 областей (Миколаївська, Рівненська, Дніпропетровська, Чернігівська, Черкаська, Кіровоградська, Харківська, Хмельницька області).

Головні проміжні результати: за звітний період на інституціоналізацію соціальних послуг було виділено 164 873,04 грн з місцевих бюджетів, а саме:

- соціальні послуги для батьків та / або відповідальних за їх ВІЛ-інфікованих дітей;
- соціальні послуги для дітей з інвалідністю, включаючи ВІЛ-інфікованих дітей.

Продовжувалося виконання індикатору проведення круглих столів у регіонах (проведено 5 круглих столів, об'єднаних спільною темою забезпечення потреб людей, які живуть з ВІЛ, якісними медико-соціальними послугами, взаємодією НПО та місцевих органів влади та обміном найкращими практиками).

Упродовж II півріччя 2020 року 3-ма регіональними координаторами у тісній співпраці з експертами-менторами та консультантом з бюджетної адвокації реалізовано 3 адвокаційних кейси, а саме:

1. Рівненський регіон: кейс «Надання соціальних послуг пацієнтам, які отримують ЗПТ», ЗАМОВНИК – КП «Рівненський обласний центр психічного здоров'я населення», сума – 49 593,00 грн.

2. Харківський регіон: кейс «Послуги профілактики для неповнолітніх та осіб молодіжного віку у м. Куп'янську», замовник – Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Купянської міської ради, сума – 49 961,04 грн

3. Черкаський регіон: кейс «Соціальний супровід хворим на ТБ, у тому числі з ВІЛ», замовник – КНП «Канівський первинний центр медико-соціальної допомоги», сума – 20 000,00 грн.

Проведено аналіз нормативної бази по громадському здоров'ю, розроблено додаткову аналітичну довідку щодо можливостей внесення змін у законодавство, виходячи з поточної ситуації. Також проведено активну консультативну роботу з працівниками ЦГЗ, ініційовано перегляд тарифів надання послуг для ЛЖВ.

Посилення потенціалу національних механізмів моніторингу порушень прав уразливих до ВІЛ груп населення. За період 2019 – 2020 рр. 12 представників спільноти засуджених увійшли до складу спостережних комісій та 4 особи стали членами національного превентивного механізму. Здійснено 33 моніторингових візитів до пенітенціарних установ. За результатами візитів підготовлено 29 прес-релізів з виявленими порушеннями, які опубліковані на сайті Омбудсмана з прав людини при Верховній Раді України. Підписаний тристоронній Меморандум про співробітництво між Департаментом з питань виконання кримінальних покарань, ДУ «ЦОЗ ДКВС України» та БО «ВІЛЬНА ЗОНА», з метою вдосконалення системи виконання покарань. Також в рамках проекту підготовлено два навчальних модуля для підготовки активістів з моніторингу дотримання прав ув'язнених. Проведено 6 вебінарів з загальним охопленням аудиторії у 260 осіб направлених на забезпечення ефективного моніторингу дотримання прав засуджених на медичну допомогу.

Подолання медичних та соціальних бар'єрів, з якими стикаються вразливі до ВІЛ групи населення, які перебувають в пенітенціарній системі. Розроблено навчальні модулі з підготовки засуджених до звільнення та для подолання соціальних і правових бар'єрів, з якими стикаються уразливі до ВІЛ групи засуджених. Модулі внесено до Програми курсів підготовки до звільнення засуджених і погоджено з Департаментом з питань виконання кримінальних покарань. Проадвокатовано створення Робочої підгрупи із забезпечення послуг для засуджених та звільнених та проведено її засідання за участі ключових партнерів. Затверджено Методичні рекомендації щодо проведення оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення засудженими та затверджено Порядок реалізації пілотного проекту «Взаємодія уповноважених органів з питань пробації та УВП при умовно-достроковому звільненні засуджених до позбавлення волі на певний

строк або заміні невідбутої частини покарання більш м'яким». Розроблено електронний додаток "Free Life", який допоможе застосовувати новітні цифрові технології у процесі ресоціалізації засуджених, у тому числі з груп ризику на ВІЛ. Проведено ряд інформаційно-освітніх заходів для засуджених, соціальних працівників, представників установ виконання покарань та органів пробації направлених на подолання стигми та дискримінації відносно ув'язнених, в тому числі і з груп ризику на ВІЛ.

Підтримка інституційного розвитку ТБ-спільноти. У 8 регіонах проекту проадвокатовано виділення коштів з місцевих бюджетів на закупівлю соціальних послуг для людей з ТБ на загальну суму 491 500 грн. У Черкаській області проадвокатовано виділення 20, 4 млн. грн. коштів з місцевого бюджету на підтримку протитуберкульозної служби області. У 4х регіонах проекту проведені круглі столи за участю ключових стейкхолдерів, які мають вплив на формування місцевих політик з протидії ТБ. В заходах взяло участь 57 осіб. Станом на кінець 2019 року представники ТВреopleUkraine, вже увійшли до складу більшості обласних або міських координаційних рад з питань протидії ТБ та ВІЛ-інфекції. У 2020 р. ще 3 представники ТВреopleUkraine увійшли до складу госпітальних рад у 3 регіонах проекту. 136 медичних працівників взяли участь у тренінгах направлених на зниження рівня стигми та дискримінації відносно пацієнтів з ТБ. 560 людей з ТБ прийняли участь у заходах направлених на збільшення прихильності до лікування. У 10 регіонах проведені тренінги для юристів та адвокатів з регіональних юридичних центрів стосовно правової допомоги пацієнтам з ТБ». Проадвокатовано створення Експертної групи з питань туберкульозу, у тому числі стосовно бар'єрів та порушень прав людей, яких торкнулася проблема туберкульозу. В рамках діяльності групи здійснено 4 виїзди у регіони на скарги щодо дотримання прав пацієнтів з ТБ. До дня боротьби з ТБ проведено ряд публічних акцій в регіонах, виступи на телебаченні, фотовиставки, розміщення соціальна реклама проти ТБ у Київському метрополітені.

Посилення участі спільнот у програмах лікування та профілактики туберкульозу. Проведено аналіз забезпеченості протитуберкульозними препаратами регіонів. Результати аналізу презентовані на онлайн-зустрічі з представниками ЦГЗ МОЗ України, міжнародним та національним партнерам. У зв'язку з затримками у поставці протитуберкульозних препаратів була проведена адвокаційна робота і попереджено переривання лікування у Волинській та Івано-Франківській областях. Проведено ряд зустрічей з НСЗУ, ВООЗ, народними депутатами з «Парламентської платформи боротьби з ТБ» щодо впровадження пацієнт-орієнтованих моделей лікування ТБ. Підготовлено зміни до Закону України "Про протидію захворюванню на туберкульоз", впровадження змін заплановано на 2021 р. Забезпечено діяльність робочої підгрупи з питань ТБ при Стратегічній робочій групі з питань забезпечення сталості послуг у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу в межах переходу на державне фінансування. На засіданнях підгрупи були опрацьовані рекомендації до зміни законодавства: доступ до паліативної та хоспісної допомоги пацієнтів з ТБ та соціальний супровід людей з ТБ. Вперше в Україні проведено захід "Національний діалог" щодо спільних дій державних інституцій та організацій громадянського суспільства, яких торкнулася проблема туберкульозу, у доступі до якісних медичних і соціальних послуг з дотриманням прав людини в рамках переходу від

донорського фінансування на державне. За результатами заходу налагоджена співпраця з міністерством соціальної політики, підготовлені рекомендації до нормативно-правових актів з ТБ.

Адвокація розширення доступу до профілактики та лікування ВІЛ, туберкульозу, вірусного гепатиту: Проведені перемовини з ПРООН щодо закупівлі бедаквіліну у GDF за ціною яка майже в 4 рази менше ніж ціна запропонована українськими дистриб'юторами. ПРООН розпочало закупівлю у GDF але GDF не підтвердив поставку у короткі терміни, у зв'язку з цим виник ризик перерви в лікуванні бедаквіліном серед пацієнтів з MDR-ТБ. Направлено листи на GDF з проханням пришвидшити поставку. Перші партії бедаквіліну було отримано у вересні 2020р. Це значно зменшило кількість випадків переривання лікування препаратом. Розпочато адвокаційну роботу з включення комбінованого препарату рифапентин+ізоніазид до державної номенклатури протитуберкульозних препаратів на 2021 р. Представники БО «100 ВІДСОТКІВ ЖИТТЯ» взяли активну участь у роботі експертної групи НСЗУ з розробки пакетів лікування людей з ТБ у фтизіатричних закладах і на первинці (ПМГ 2021). Надані і частково прийняті пропозиції щодо розширення доступу лікування на первинному рівні були враховані, що дозволить більшій кількості закладів первинної медичної допомоги розпочати лікування людей з ТБ.

Проведено моніторинг проведення закупівель послуг з профілактики ВІЛ, шляхом участі у засіданнях стратегічної робочої групи з питань забезпечення сталості послуг у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та ТБ в межах переходу на державне фінансування.

Здійснено організаційний супровід та адвокаційну діяльність щодо розробки Стандартів надання послуг з ВІЛ. Прийняття стандартів заплановано на 2021 рік. Проадвокатовано затвердження нових стандартів медичної допомоги за напрямом «Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання опіоїдів».

Проадвокатовано виділення у необхідному обсязі фінансування в Державному бюджеті України на 2020 рік на закупівлю препаратів, виробів медичного призначення за напрямками ВІЛ/СНІД, ТБ, ВГ та ЗПТ та послуг в сфері ВІЛ/СНІД. Здійснено аналітичне дослідження для обґрунтування доцільності збільшення фінансування на закупівлі. В результаті на закупівлю ліків та медичних виробів на 2020 рік було передбачено 9,8 млрд грн, що на 3,2 млрд більше, ніж у 2019 році.

Здійснено пацієнтський моніторинг централізованих закупівель за напрямками ВІЛ/СНІД, ТБ, ВГ та ЗПТ за кошти державного бюджету у 2020 році. Підготовлено аналіз зведених заявок та аналітичні довідки з кожного напрямку. Підготовлено звіт з моніторингу закупівель медикаментів для лікування ВІЛ/СНІДу, ТБ та ВГ державними установами - ДУ ЦОЗ ДКВС, ІЕІХ ім.Л.В. Громашевського, НІФП ім. Ф.Г. Яновського

БО «100% Життя» звернулась до Першого заступника Міністра охорони здоров'я України щодо збереження централізованих закупівель тест-систем за напрямком ВІЛ. Результатом роботи стало продовження централізованої системи закупівель для тест-систем та залишення повноважень щодо їх закупівлі у міжнародних закупівельних організацій.

БО "100% Життя" адвокатувала передачу закупівлі АРВП з 2020 року від міжнародних організацій до ДП "МЗУ" зі збереженням спеціальних регуляторних механізмів, яким користувались міжнародні організації. Так, представники БО "100% Життя" брали участь у засіданні комітету ВРУ з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, де адвокатували скасування обмеження дії порядку спрощеної реєстрації. Попри проведену роботу обмеження дії порядку спрощеної реєстрації залишилось в силі.

Проадвокатовано прийняття рішення щодо використання економії від здійснення закупівель за кошти державного бюджету 2017 та 2019 років для закупівлі недостачі АРВП з розрахунку на 4 місяці, що виникла через блокування МОЗ України початку закупівель на 2020 рік, в тому числі проадвокатовано прийняття необхідних змін в ряд нормативно-правових актів. Підготовлено ряд письмових звернень до МОЗ України, взято участь в роботі ПРГ для інформування МОЗ України про ризики переривання лікування, які виникли через неприйняття ним наказів; підготовлено ряд публікацій у провідних ЗМІ та проведено публічні акції разом з іншими партнерами щодо блокування МОЗ України початку закупівлі АРВП на 2020 рік.

Промоніторено випадки переведення пацієнтів в регіонах зі схем з долутегравіром на інші препарати, зокрема лопінавір/ритонавір, виявлені випадки донесено до відома ЦГЗ для відповідного реагування. Проведено адвокацію збереження прекваліфікації ВООЗ як обов'язкового критерію до предмету закупівлі АРТ для цілей закупівлі за кошти Державного бюджету 2020 року та подальших років. У рамках цього завдання було направлено позицію щодо збереження зазначеного критерію на ДП "МЗУ", ПРГ з супроводу державних закупівель; проведено переговори зі стейкхолдерами; взято участь у засіданні ПРГ з супроводу державних закупівель за участі ГФ, міжнародних організацій, МОЗ України, ДП "МЗУ". У результаті адвокаційної роботи, враховуючи затримку з проведенням закупівель у 2020 році та ризику переривання лікування через подальшу затримку зі стартом закупівель, ПРГ було прийнято рішення про затвердження відповідних законодавчих змін, котрі передбачатимуть обов'язковість критерію прекваліфікації ВООЗ до предмету закупівлі для закупівель 2021.

Проадвокатовано зміни до наказу МОЗ щодо процентного співвідношення АРВ-препаратів у схемах лікування та цілей розширення лікування на 2020 рік. Результатом проведеної адвокаційної роботи стало прийняття змін до наказу, що затверджують зменшення відсотку лопінавір/ритонавір до 1,5% та включення ефавіренз 400 на рівні 20% (наказ МОЗ України від 10.04.2020 № 854).

Здійснено пацієнтський супровід та проадвокатовано внесення зміни до Наказу МОЗ України № 585, що розширює можливість встановлення діагнозу та видачі АРВ-препаратів на лікарів закладів охорони здоров'я первинної медичної допомоги.

Дослідження рівня ТБ стигми в Україні: Вперше в Україні стартувало дослідження рівня ТБ стигми в Україні за методологією розробленою STOPTVPartnership. В рамках діяльності національної АКСМ-групи створена робоча група дослідження до складу якої увійшли представники ЦГЗ, національних і міжнародних неурядових організацій, фахівці в області фтизіатрії. Отримано висновок Етичного

	комітету щодо збору і обробки даних. Зараз триває польовий етап дослідження. Опитано більше 240 медичних працівників та 800 пацієнтів з ТБ. Дослідження буде завершено у 2021 р.
Блок 6. Пропозиції щодо поліпшення впровадження програм	
Ініціатива/звернення до Міністерства охорони здоров'я України та/або Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (за потреби).	<p>Необхідно внести зміни в існуючих Закон з протидії туберкульозу, а саме стосовно захисту прав людей з ТБ, можливості участі пацієнтської ТБ-спільноти у законотворчій діяльності, приведення закону до реалій реформи медичної системи і фтизіатричної служби. Зміни вже розроблені БО ТВPeopleUkraine”, іншими неурядовими організаціями та експертами.</p> <p>Внести зміни в існуючу законодавчу базу і дозволити державним організаціям (НАМНУ, пенітенціарній системі) закуповувати лікарські засоби, які не включені до державного реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби.</p> <p>Необхідно внести зміни до чинного законодавства з метою збереження прекваліфікації ВООЗ та/або схвалення компетентним органом країн з суворою регуляторною системою як обов'язкового критерію до предмету закупівлі АРТ для цілей закупівлі за кошти Державного бюджету 2020 року та подальших років.</p> <p>Необхідно внести зміни до чинного законодавства, зокрема ЗУ “Про лікарські засоби” з метою продовження порядку спрощеної реєстрації для централізованих закупівель після 31 березня 2022 року.</p>

Дата 11.06.2021

Підпис уповноваженої особи

Шерембей Д.О.